

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NEDARBO SOCIALINIO DRAUDIMO
ĮSTATYMO NR. IX-1904 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-2466**

2025 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2025 m. kovo 19 d. sprendimo Nr. SV-S-115 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 4 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2466 (toliau – Įstatymo projektas) aiškinamajame rašte nurodytam siekiui didinti vyresnio amžiaus bedarbių socialines garantijas nedarbo atveju, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jo nesvarstyti dėl toliau nurodytos priežasties.

Įstatymo projektu siūloma keisti Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatytą nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimo pratęsimo laikotarpį bedarbiams, kuriems paskirtos arba atnaujintos nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimo termino pabaigos dieną iki senatvės pensijos amžiaus likę ne daugiau kaip 5 metai, jeigu jiems nepaskirta išankstinė senatvės pensija pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymą (iki 2017 m. gruodžio 31 d.) arba pagal Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymą (nuo 2018 m. sausio 1 d.), (toliau – priešpensinio amžiaus bedarbiai) ir nustatyti, kad nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimas jiems gali būti pratęsiamas ne 2, o 6 mėnesiams.

Siekdama užtikrinti darnų nedarbo socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo teisinio reguliavimo tobulinimą, kuris, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintu teisėkūros efektyvumo principu, reiškiančiu, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, kad teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, gali būti įgyvendintas tik kompleksiskai sprendžiant nedarbo socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo teisinio reguliavimo problemas, Vyriausybė, atsižvelgdama į Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 128 punktą, pradėjo įgyvendinti Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 151 „Dėl

Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 2.1.5 papunkčio veiksmą „didinti nedarbo draudimo išmokų trukmę priešpensinio amžiaus asmenims, šių išmokų sąsają su socialinio draudimo įmokomis ir jų taiklumą“, kurį įgyvendinant bus peržiūrėta nedarbo socialinio draudimo išmokų mokėjimo priešpensinio amžiaus bedarbiams trukmė ir Seimui 2025 m. pavasario sesijoje bus pateikti sisteminiai pasiūlymai dėl nedarbo socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo teisinio reguliavimo tobulinimo.

2. Atkreipti Seimo dėmesį į tai, kad, pritarus Įstatymo projektu teikiamam siūlymui, nedarbo socialinio draudimo išmokas kasmet gautų apie 11,4 tūkst. priešpensinio amžiaus bedarbių. Tam, preliminariais Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skaičiavimais, per metus reikėtų apie 14 mln. eurų papildomų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas, bylos Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03), „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas, bylos Nr. 8/96).

Įstatymo projektu siūlomam teisiniam reguliavimui įgyvendinti reikalingos papildomos Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšos Lietuvos Respublikos valstybės socialinių fondų biudžetų 2025 metų rodiklių patvirtinimo įstatyme nenumatytos, todėl Įstatymo projektu teikiami siūlymai 2025 metais negalėtų būti įgyvendinti.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras